

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA – 4113-001-04/2014

D/14/504

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice

T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30

lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	D/14/504 – Przygotowanie szkół do objęcia dzieci sześciolletnich obowiązkiem szkolnym
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Andrzej Pakuła, gł. specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 90630 z dnia 7 maja 2014 r. [Dowód: akta kontroli str. 1-2]
Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa Nr 32 im. Jerzego Dudy – Gracza w Częstochowie ¹ , ul. Kazimierza Przerwy – Tetmajera nr 40, 42-207 Częstochowa, nr IDS 000713970
Kierownik jednostki kontrolowanej	Małgorzata Bokwa – Dyrektor Szkoły [Dowód: akta kontroli str. 3]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości², działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie w roku szkolnym 2013/2014 i przygotowanie na rok szkolny 2014/2015.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Pozytywną ocenę uzasadnia zapewnienie uczniom klas najmłodszych do edukacji szkolnej:

- odpowiednich warunków lokalowych i wyposażenia sal lekcyjnych (podział sal lekcyjnych klas I-III na część edukacyjną i rekreacyjną, wyposażenie sal lekcyjnych w odpowiednie materiały dydaktyczno-naukowe, dostosowanie pomieszczeń sanitarnych do wzrostu dzieci sześciolletnich, jak i liczby tych pomieszczeń do liczby dzieci przebywających na terenie szkoły, dostosowanie większości wyposażenia sal lekcyjnych do wzrostu uczniów, właściwych warunków bezpieczeństwa i higieny pracy uczniów (w większości obszarów), możliwości korzystania przez dzieci z ciepłego posiłku,
- kwalifikowanej kadry nauczycieli oraz właściwej organizacji zajęć szkolnych.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- niedostosowania mebli szkolnych, w pracowni komputerowej, jadalni i świetlicy oraz - dla części uczniów klasy I - w salach lekcyjnych do zasad ergonomii wynikających z Polskich Norm
- zagrożenia bezpieczeństwa w części placu zabaw użytkowanego przez uczniów.

NIK zwraca ponadto uwagę na fakt, że przebywanie uczniów klas I-III w świetlicy szkolnej i szatni razem z uczniami klas starszych (IV-VI) może nie sprzyjać budowaniu u uczniów klas najmłodszych poczucia bezpieczeństwa, o którym mowa w pkt 2 „Zalecanych warunków i sposobu realizacji pierwszego etapu edukacyjnego

¹ Zwana dalej „Szkołą”.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

klasy I-III³. Każdą z sal lekcyjnych oddziałów klas I-III nie wyposażono również w komputer z dostępem do Internetu, co było wskazane w Zaleceniach MEN.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zapewnienie przez Szkołę warunków lokalowych i wyposażenia do edukacji uczniów sześciolletnich.

Opis stanu
faktycznego

1.1 W roku szkolnym 2013/2014 Szkoła dysponowała czterema salami lekcyjnymi dla sześciu oddziałów klas I-III. Klasom I (dwa oddziały) przydzielone były dwie sale. Cztery oddziały klas II i III miały zajęcia w dwóch salach (po dwa na jedną salę, jeden po drugim w ciągu tego samego dnia). Ponadto oba oddziały klasy III miały zajęcia na drugim i trzecim piętrze Szkoły, w części przeznaczonej dla uczniów klas IV-VI.

[Dowód akta kontroli str. 4 i 9]

W roku szkolnym 2014/2015 zaplanowano, że zajęcia szkolne dla siedmiu oddziałów klas I-III⁴ będą odbywały się w pięciu salach lekcyjnych. W tym celu mają być wykorzystane dotychczasowe cztery sale lekcyjne przeznaczone dla klas I-III oraz zaadoptowana dla uczniów klasy I sala⁵, w której w roku szkolnym 2013/2014 przebywają dzieci oddziału przedszkolnego⁶.

[Dowód: akta kontroli str. 5]

1.2. Według informacji Dyrektora w roku szkolnym 2014/2015 dla uczniów klas I nie przewiduje się prowadzenia zajęć w trybie zmianowym, ponieważ wszystkie trzy oddziały tych klas będą odbywały naukę w przydzielonych im salach lekcyjnych.

[Dowód: akta kontroli str. 72-74]

1.3. Stosownie do zasad określonych w Zaleceniach MEN, obie sale lekcyjne⁷, w których w roku szkolnym 2013/2014 uczyli się uczniowie klas I, składały się z dwóch części: edukacyjnej wyposażonej m.in. w tablicę oraz stoły i krzesła uczniowskie oraz rekreacyjnej. Sale wyposażono m.in. w pomoce dydaktyczne i przedmioty potrzebne do zajęć (takie jak duże liczydła stojące, tablice magnetyczne i edukacyjne, globusy), książki tematyczne, różnorodne gry i zabawki dydaktyczne, książki oraz sprzęt audiowizualny (telewizory, DVD, radia z CD). W obu salach znajdowały się szafki, w których dzieci mogły zostawiać podręczniki, zeszyty i przybory szkolne.

[Dowód: akta kontroli str. 10-14]

1.4. Sale lekcyjne klas I wyposażono w meble szkolne (stoły i krzesła uczniowskie) w dwóch wielkościach: 4 i 5, przeznaczonych dla uczniów o wzroście ciała od 133 do 176,5 cm. Meble te spełniały wymagania ergonomii, stosownie do § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach⁸.

[Dowód: akta kontroli str. 10-13]

Pomiar wzrostu uczniów w Szkole, na początku roku szkolnego, przeprowadzała pielęgniarka szkolna, odnotowując wyniki w prowadzonej przez siebie dokumentacji.

³ Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r., poz. 977), zwany dalej „Zaleceniami” MEN.

⁴ W tym; trzy oddziały klasy I i po dwa oddziały klas II i III.

⁵ Sala nr 22.

⁶ Tzw „zerówka”

⁷ Sale nr 23 i 24.

⁸ Dz. U. z 2003 r., Nr 6, poz. 69, ze zm., zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie bezpieczeństwa i higieny”.

Pomiarów tych nie odnotowywano w dzienniku klasowym lub innym dokumencie dostępnym dla nauczycieli prowadzących zajęcia.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że wysokości uczniów nie odnotowywano w dzienniku klasowym lub innym dokumencie dostępnym dla nauczycieli w związku z brakiem takiego obowiązku.

NIK zauważa jednak, że bieżący dostęp nauczycieli prowadzących zajęcia do danych o wzroście uczniów wraz z odpowiadającym im rozmiarem mebli, stanowi jedno z zaleceń „Wytocznych Państwowej Inspekcji Sanitarnej w sprawie dostosowania mebli edukacyjnych do wysokości ciała uczniów/wychowanków placówek oświatowych”⁹ i pozwala na właściwy dobór mebli.

[Dowód: akta kontroli str. 10-13, 24-29 i 72-74]

1.5. Pomoce dydaktyczne, zakupione przez Szkołę w 2009 r. w ramach programu rządowego „Radosna Szkoła”, w celu wspomagania kształtowania u dziecka umiejętności motorycznych, wymienione w pkt 1 załącznika nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lipca 2009 r. w sprawie form i zakresu finansowego wspierania organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w klasach I-III szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia¹⁰, tj. m.in. materace, kształtki rehabilitacyjne (hiperbloki), drabinki, piłki, znajdowały się na wyposażeniu „małej sali gimnastycznej” oraz poszczególnych sal klas młodszych.

Dyrektora wyjaśniła, że tzw. „mała sala gimnastyczna” przeznaczona jest wyłącznie dla uczniów z klas młodszych i jest dla nich dostępna poprzez prowadzone w niej pod opieką nauczycieli tych klas zajęcia ruchowe.

[Dowód: akta kontroli str. 18, 48 i 72-74]

1.6. Szkoła nie ubiegała się o dofinansowanie placu zabaw z programu rządowego „Radosna Szkoła”. Utworzono natomiast, na wydzielonej, ogrodzonej części przestrzeni, własny plac zabaw, na którym zainstalowano szereg elementów zabawowych (m.in. zjeżdżalnię, pociąg z drewna, drabinka pozioma, równoważnia) przeznaczonych dla dzieci w wieku do 13 lat. Na placu tym obowiązuje *Regulamin korzystania z placu zabaw*, wywieszony w miejscu widocznym i dostępnym dla jego użytkowników. Zgodnie z Regulaminem, za bezpieczeństwo dzieci w trakcie zabaw odpowiedzialność ponoszą ich opiekunowie. W Regulaminie ustalono zakazy dotyczące niszczenia, dewastacji urządzeń zabawowych, wprowadzania zwierząt, śmiecenia i spożywania alkoholu. Umieszczono również zakaz dotyczący palenia.

W wyniku oględzin stwierdzono, że plac zabaw, za wyjątkiem części zlokalizowanej przy murze stanowiącym element ogrodzenia Szkoły, jest utrzymywany zgodnie z obowiązującymi zasadami bezpieczeństwa tego typu obiektów.

[Dowód: akta kontroli str. 21-22]

1.7. Szkoła, zgodnie z art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty¹¹, posiadała świetlicę, składającą się z jednej sali znajdującej się na parterze budynku. Cele i zadania świetlicy, założenia organizacyjne, prawa i obowiązki uczestnika określał Regulamin Świetlicy obowiązujący od 2006 r. i zaktualizowany 1 kwietnia 2011 r. W Regulaminie tym określono m. in., że świetlica czynna jest od poniedziałku do piątku w godz. 7³⁰ – 16³⁰.

[Dowód: akta kontroli str. 30-31]

Stwierdzono, że połowa (trzy z sześciu) stolików stanowiących wyposażenie świetlicy nie była dostosowana do wymagań ergonomii, o których mowa w przepisach rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, a żadnego

⁹ <http://www.gis.gov.pl>

¹⁰ Dz. U. Nr 110, poz. 915, ze zm.

¹¹ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze zm., zwanej dalej „ustawą o systemie oświaty”.

z mebli szkolnych w świetlicy nie oznakowano wg obowiązujących polskich norm w tym zakresie¹².

[Dowód: akta kontroli str. 16]

1.8. W Szkole funkcjonowała kuchnia oraz stołówka szkolna, zapewniająca uczniom gorące śniadanie i obiad oraz herbatę (wydawano również mleko oraz warzywa i owoce). Uczniowie spożywali obiad podczas 15 minutowych przerw obiadowych - dla uczniów klas młodszych i zerówek w godz. 11³⁰ – 11⁴⁵, a dla uczniów klas starszych w godz. 12³⁰ – 12⁴⁵.

[Dowód: akta kontroli str. 17]

W dniu 20 maja 2013 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Częstochowie przeprowadził kontrolę sanitarną stołówki Szkolnej, w wyniku której, mimo stwierdzenia nieprawidłowości, wydał ocenę zgodności stołówki z wymogami dla zakładu żywienia zbiorowego. Nieprawidłowości te dotyczyły: stanu technicznego i czystości (ubytki w lamperkach oraz brudnych ścian z ubytkami tynku w pomieszczeniach kuchni i na klatce schodowej prowadzącej do piwnicy), prowadzenia dokumentacji systemu HACCP, nieprawidłowego rozplanowania pomieszczeń (brak pomieszczeń pomocniczych i wpływ towarów do magazynu przez kuchnię) oraz warunków mycia żywności (posiadanie na wyposażeniu kuchni tylko jednego dwukomorowego zlewozmywaka). W związku z nieprawidłowościami w zakresie stanu technicznego, czystości i prowadzenia dokumentacji systemu HACCP, ww. organ wydał decyzję ustalającą termin ich usunięcia do dnia 31 sierpnia 2014 r.¹³.

[Dowód: akta kontroli str. 32-37 i 57-59]

Dyrektor wyjaśniła, że w związku z brakiem środków finansowych w planie na 2014 r., wystąpi do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Częstochowie o prolongatę ww. terminu do końca sierpnia 2015 r.

[Dowód: akta kontroli – str. 72-74]

1.9. W stołówce szkolnej (jadalni) oraz w pracowni komputerowej nie zapewniono krzeseł i stołów dostosowanych do zasad ergonomii. Znajdujące się tam stoły i krzeselka nie miały możliwości regulacji wysokości.

[Dowód: akta kontroli str. 17 i 20]

1.10. Stosownie do § 4a rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny w każdej z sal lekcyjnych, przeznaczonych dla uczniów klas I-III, zapewniono możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych (w szafkach), co zostało opisane w pkt 1.3. niniejszego wystąpienia).

[Dowód: akta kontroli str. 10-13]

1.11. Wszyscy uczniowie klas I mieli zapewniony bezpieczny dostęp do pomieszczeń sanitarnych. Drzwi do tych pomieszczeń dla dziewczynek były widoczne ze wszystkich sal lekcyjnych. Natomiast w przypadku pomieszczenia sanitarnego dla chłopców, wprawdzie drzwi nie są widoczne z sal nr 24, 25 i 26 (odpowiednio oddziałów 0b, Ia i wspólnej sali dla oddziałów IIb i IIIa), ale małe odległości od tych sal umożliwiają samodzielny i bezpieczny dostęp uczniów najmłodszych do tego pomieszczenia. Łazienki oraz ich wyposażenie, stosownie do § 8 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, były w dobrym stanie, czyste, zaopatrzone w ciepłą i zimną wodę oraz ze środkami higieny osobistej. Urządzenia w pomieszczeniach sanitarnych dostępne dla uczennic i uczniów klas I-III dostosowano do wzrostu dzieci, w tym również sześciolletnich, a ich liczba (umywalk, misek ustępowych i pisuarów) mieściła się w wymaganiach określonych

¹² PN-EN 1729-1:2007 lub PN-EN 1729-2:2009.

¹³ Nr NS/HŻŻPU.432-101 T/13 z 17.06.2013 r.

w § 84 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie¹⁴.

Dyrektor wyjaśniła, że bieżące kontrole stanu sanitarnego łazienek przeprowadza sprzątaczką dyżurująca w godzinach prowadzenia w Szkole nauki.

[Dowód: akta kontroli str. 18-19]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- Dla części uczniów z klas I nie zapewniono mebli szkolnych dostosowanych do ich wzrostu, czym naruszono wymogi określone w § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

W obu salach, w których odbywają zajęcia oddziały klas I, znajdują się meble szkolne jedynie w rozmiarach 4 i 5, przeznaczone dla uczniów o wzroście ciała od 133 do 176,5 cm. Jednocześnie, jak wynika z wykonanych przez pielęgniarkę szkolną pomiarów dzieci z tych oddziałów (dokonanych 11 września 2013 r.) w tej grupie wiekowej, dwoje uczniów miało wzrost poniżej 133 cm, dla których właściwe były meble w rozmiarze 3.

Również w świetlicy, w sali do nauczania informatyki oraz w jadalni szkolnej żadnego ze stolików i krzeseł nie dostosowano do potrzeb dzieci o wzroście poniżej 133 cm, a wszystkie krzesła w świetlicy i jadalni oraz połowa ze stolików w świetlicy nie spełniały obowiązującej normy¹⁵. Z dziewięciu stolików używanych przez uczniów (wszystkich klas) do spożywania posiłków siedem odpowiadało rozmiarowi 4, natomiast wysokość wszystkich krzesełek nie odpowiadała Polskiej Normie z 2007 r. dot. mebli dla instytucji oświatowych. Również w pracowni komputerowej nie wszystkie meble dostosowano do wzrostu uczniów klas najmłodszych. Pracownię tą wyposażono w siedem stolików o rozmiarze 5 (wysokość blatu 71 cm) i 15 stolików o rozmiarze 4 (wysokość blatu 64 cm) oraz w cztery krzesła o rozmiarze 4 i aż 21 krzeseł o rozmiarze 5.

Stoliki i krzesła w świetlicy i jadalni nie miały ponadto oznaczeń rozmiaru wymaganych ww. normą.

Dyrektor wyjaśniła, że nieprawidłowości te wynikają z braku środków finansowych na zakup nowych mebli szkolnych i w dniu 31 marca 2014 r. wystąpiła do Urzędu Miasta Częstochowy o przyznanie środków w wysokości 3,5 tys. zł na zakup dodatkowych mebli do klas I.

[Dowód: akta kontroli – str. 10-13, 16-17, 20, 24-29 i 72-74]

- W części szkolnego placu zabaw, użytkowanego przez uczniów, przy murze stanowiącym granicę placu, na podmurówce po poprzednim ogrodzeniu, znajdowało się 8 fragmentów po słupkach ogrodzeniowych o wysokości od 3 - 5 cm o ostrych zakończeniach. Ponadto przy ww. murku stwierdzono dużą ilość szkła po potłuczonych butelkach, stanowiących wg wyjaśnień Dyrektora pozostałość po nocnych „wizytach” okolicznych mieszkańców. Stanowiło to zagrożenie dla przebywających tam uczniów, czym naruszono zasady bezpieczeństwa określone w rozporządzeniu w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

Dyrektor wyjaśniła, że podjęła działania celem nadlania betonem ww. podmurówki (dla zabezpieczenia wystających pozostałości po ogrodzeniu) oraz zobowiązała sprzątaczkę zatrudnioną w Szkole do codziennego uprzątnięcia placu zabaw.

¹⁴ Dz. U. Nr 75, poz. 690, ze zm.

¹⁵ PN-EN 1729-1:2007.

Ponadto wyjaśniła, że wielokrotnie interweniowała na Policji i Straży Miejskiej w tej sprawie, co jednak nie przyniosło efektu.

[Dowód: akta kontroli – str. 21-22 i 72-74]

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że Szkoła nie spełniała standardów, określonych w pkt 3 Zaleceń MEN, w zakresie wyposażenia każdej z sal przeznaczonych dla uczniów najmłodszych w komputer z dostępem do Internetu.

Dyrektor wyjaśniła, że wyposażenie takie zostanie uzupełnione w trakcie realizowanego przez Urząd Miasta Częstochowy programu pn. *Internet oknem na świat – przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Gminie Częstochowa*. W dniu 23 maja 2014 . Szkoła otrzymała pismo z Urzędu o przystąpieniu zwycięzcy przetargu do realizacji ww. zadania.

[Dowód: akta kontroli – str. 10-13, 18 i 72-74]

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Szkoły w zbadanym zakresie.

2. Zapewnienie przez Szkołę warunków organizacyjnych do edukacji uczniów sześciolatków.

Opis stanu
faktycznego

2.1. W roku szkolnym 2013/2014 do dwóch oddziałów klasy I uczęszczało po 23 uczniów, a tym samym nie przekroczono maksymalnej liczby dzieci w oddziale (26), zalecanej w pkt 4 Zaleceń MEN. W Szkole, w okresie tym, do pierwszej klasy uczęszczało łącznie siedmioro sześciolatków (odpowiednio pięcioro i dwoje w każdym z oddziałów).

W roku szkolnym objętym kontrolą nie występowały przypadki łączenia oddziałów I klas z innymi klasami.

[Dowód: akta kontroli str. 4-5 i 7]

2.2. Na rok szkolny 2014/2015 zaplanowano utworzenie trzech oddziałów klasy I, liczących łącznie 60 uczniów (po 20 uczniów w każdym oddziale), w tym 20 sześciolatków (16 objętych obowiązkiem szkolnym¹⁶ i czterech zgłoszonych przez rodziców¹⁷). Planowana tym samym liczba uczniów w jednym oddziale klas I nie będzie większa od ustalonej w art. 61 ust. 3 ustawy o systemie oświaty, w brzmieniu nadanym mu ustawą z dnia 30 sierpnia 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz zmianie niektórych innych ustaw¹⁸ (25 uczniów).

[Dowód: akta kontroli str. 6]

2.3. Stosownie do pkt 6 Zaleceń MEN, w roku szkolnym 2013/2014 edukację w każdym z oddziałów klasy I powierzono jednemu nauczycielowi (za wyjątkiem religii, języka angielskiego i wychowania fizycznego).

[Dowód: akta kontroli str. 4-5 i 49-54]

2.4. W roku szkolnym 2013/2014 do świetlicy szkolnej zapisano łącznie 75 uczniów (podzielonych na trzy grupy po 25 uczniów), w tym 58 uczniów klas I-III, z czego: 21 - klasy I, 26 - klasy II i 8 - klasy III. Badanie próby, obejmującej zapisy dzienników świetlicy szkolnej z jednego wybranego losowo tygodnia roku szkolnego 2013/2014¹⁹, wykazało, że liczba uczniów w świetlicy przypadająca na jednego nauczyciela prowadzącego zajęcia w świetlicy nie przekraczała 25 osób, stosownie do wymogów określonych w § 7 ust. 2 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra

¹⁶ Urodzonych w I półroczu 2008 r.

¹⁷ Urodzonych w II półroczu 2008 r.

¹⁸ Dz. U. z 2013 r., poz. 1265.

¹⁹ W okresie od 18 do 22 listopada 2013 r.

Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutow publicznego przedszkola oraz publicznych szkół²⁰. Stwierdzono również, że zajęć nie prowadzono w stałych grupach wychowawczych.

[Dowód: akta kontroli str.56 i 65-70]

2.5. Stosownie do § 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie ramowych statutow, czas trwania zajęć edukacyjnych w klasach I ustala nauczyciel prowadzący te zajęcia, zachowując ogólnotygodniowy czas zajęć, o którym mowa w ust. 1.

Dyrektor wyjaśniła, że zajęcia edukacyjne prowadzi nauczyciel, wg ustalonego przez siebie planu, dostosowując czas zajęć i przerw do aktywności uczniów.

[Dowód: akta kontroli str. 23]

2.6. Zajęcia komputerowe z I klasami prowadzono w pracowni komputerowej, wyposażonej w 24 komputery²¹ z dostępem do Internetu. W roku szkolnym 2013/2014, w oddziałach klas I uczyło się odpowiednio 24 i 22 uczniów, z czego wynika, że wszyscy uczniowie klasy I mieli zapewniony osobny komputer podczas tych zajęć.

[Dowód: akta kontroli str. 4-5 i 20]

2.7. Stosownie do pkt 18, Zaleceń, Szkoła, w roku szkolnym 2013/2014, zorganizowała dla uczniów klas I zajęcia zwiększające szanse edukacyjne uczniów zdolnych oraz uczniów mających trudności w nauce. Zajęcia z uczniem zdolnym odbywały się w wymiarze jednej godziny tygodniowo i były to głównie zajęcia dotyczące edukacji polonistycznej i matematycznej oraz zajęcia plastyczne. Uczestniczyło w nich po 13 uczniów z obu oddziałów klasy I, tj. 56% uczniów klas I. Ponadto, uczniowie obu oddziałów uczestniczyli w zajęciach gimnastyki korekcyjnej.

[Dowód: akta kontroli str. 55]

2.8. W roku szkolnym 2013/2014 uczniowie klas I korzystali z sal lekcyjnych, zlokalizowanych na pierwszym piętrze Szkoły (wyodrębnionej części dla uczniów klas I-III). Na tym samym piętrze znajdowały się dwie sale²² dla dzieci w wieku przedszkolnym (zerówek). Sala komputerowa, mała sala wychowania fizycznego, pracownia do nauki języka angielskiego oraz sala przeznaczona na lekcje wyrównywania wiedzy i do pracy z uczniem zdolnym, do której uczęszczali uczniowie klas najmłodszych, znajdowały się na piętrze czwartym (w części przeznaczonej dla uczniów starszych klas IV-VI).

Wspólne dla wszystkich uczniów były: szatnia zlokalizowana w piwnicach Szkoły oraz świetlica i jadalnia znajdujące się na parterze, co zostało opisane w pkt 1.7 i 1.8 niniejszego wystąpienia.

Wszyscy uczniowie Szkoły (również z klas I-III) korzystali ze wspólnej szatni, podzielonej siatką na boksy (przeznaczone dla każdego z oddziałów). Wszystkie boksy posiadały wieszaki oraz ławeczki umożliwiające uczniom na samodzielną zmianę obuwia. Wieszaki w boksach dla klas I-II znajdowały się na wysokości 1,20 m, a dla klasy III na wysokości 1,20 m i na wysokości 1,50 m.

[Dowód: akta kontroli str. 15-20]

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że przebywanie uczniów klas najmłodszych z uczniami klas starszych (IV-VI), w godzinach porannych we wspólnej szatni oraz w godzinach popołudniowych we wspólnej świetlicy, może nie sprzyjać budowaniu poczucia bezpieczeństwa uczniów klas najmłodszych, o którym mowa w pkt 2 Zaleceń oraz w § 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

²⁰ Dz. U. Nr 61, poz. 624, ze zm., zwanego dalej: „rozporządzeniem w sprawie ramowych statutow”.

²¹ Klasa I nie dzieli się podczas ww. zajęć na grupy.

²² Nr 22 i 26.

Stwierdzono, że w okresie od 18 do 22 listopada 2013 r. we wspólnych zajęciach w świetlicy szkolnej, oprócz uczniów klasy I-III uczestniczyło również siedmioro uczniów z klas starszych.

Dyrektor wyjaśniła, że w ramach wyjątku zezwoliła na wspólne z uczniami klas młodszych przebywanie w świetlicy rodzeństwa (z klas starszych) z rodziny wielodzietnej (samotnie wychowywanej przez matkę). Natomiast wspólna szatnia dla uczniów Szkoły spowodowana jest posiadanymi warunkami lokalowymi.

[Dowód: akta kontroli, str. 56, 65-70 i 72-74]

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Szkoły w zbadanym zakresie.

3. Zapewnianie odpowiedniej kadry nauczycieli do edukacji uczniów sześcioletnich.

Opis stanu faktycznego

3.1. W roku szkolnym 2013/2014 zajęcia we wszystkich sześciu oddziałach klas I-III prowadziło łącznie 13 nauczycieli, w tym sześciu w zakresie nauczania zintegrowanego (wychowawcy klasy) oraz zajęć komputerowych, dwóch języka angielskiego, dwóch religii i trzech wychowania fizycznego. Nauczyciele posiadali kwalifikacje zawodowe, zgodne z określonymi w § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli²³.

W roku szkolnym 2014/2015 zaplanowano prowadzenie zajęć w siedmiu oddziałach klas I-III siedmiu wychowawcom, bez zmian nauczycieli: języka angielskiego, religii i wychowania fizycznego.

[Dowód: akta kontroli str. 49-54]

3.2. Nauczyciele Szkoły, prowadzący zajęcia w oddziałach klas I-III uczestniczyli w ramach doskonalenia zawodowego w szkoleniach wewnętrznych (narady i szkolenia Rady Pedagogicznej z zakresu zmian w prawie oświatowym, a także funkcjonujących w Szkole zespołów samokształceniowych nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej i tzw. „otwartych lekcji”), jak również zewnętrznych, w tym m.in.:

- „*Uczeń sześcioletni z uczniami 7 letnimi w klasie I*” – szkolenie zorganizowane przez Samorządowy Ośrodek Doskonalenia w Częstochowie w dniu 24 września 2009 r. (dwóch nauczycieli wychowawców),
- „*Nowa rola nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej*” - zorganizowane przez Samorządowy Ośrodek Doskonalenia w Częstochowie w dniu 1 marca 2012 r. (jeden nauczyciel wychowawca),
- „*Nowa podstawa programowa w planowaniu pracy dydaktycznej i wychowawczej w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej*” - zorganizowane przez Samorządowy Ośrodek Doskonalenia w Częstochowie w dniu 21 października 2010 r. (jeden nauczyciel wychowawca),
- „*Uczniowie uzdolnieni – możliwości szkoły w zakresie wspierania i rozwoju możliwości twórczych*” – zorganizowane przez Instytut Doskonalenia Nauczycieli „Wiedza” w dniu 16 listopada 2009 r. (czterech nauczycieli wychowawców).

[Dowód: akta kontroli str. 49-54]

²³ Dz. U. z 2013 r., poz. 1207.

Plan doskonalenia nauczycieli obowiązujący na rok szkolny 2013/2014 nie przewidywał odrębnych szkoleń dotyczących objęcia sześciolatków obowiązkiem szkolnym.

[Dowód: akta kontroli – 61]

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Szkoły w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁴, wnosi o:

- 1. Podjęcie działań w celu zapewnienia wszystkim uczniom klas I mebli szkolnych, dostosowanych do ich wzrostu, stosownie do wymogów określonych w § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny.**
- 2. Zapewnienie bezpieczeństwa na użytkowanym przez uczniów szkolnym placu zabaw.**

V. Pozostałe informacje i pouczenia

**Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń**

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

**Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków**

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Katowicach, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 12 czerwca 2014 r.

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

**Kontroler
Andrzej Pakuła
Gł. specjalista kontroli państwowej**

²⁴ Dz. U. z 2012 r., poz. 82, ze zm., zwana dalej „ustawą o NIK”.

